

(rozhovor s kapelníkem souboru Geshem Markem Šlechtou)

Před časem se mě zeptal jeden můj dávný kamarád, zda znám vokální soubor **Geshem**. Po pravdě jsem mu odpověděl, že soubor znám, ale naživo jsem jej ještě neviděl a neslyšel. Kamarád se mě neptal jen tak, ale ukázalo se, že v souboru zpívá. I nadále jsem se s koncerty Geshemu ne vlastní vinou míjel, ale letos jsem měl konečně to potěšení být divákem na koncertu k sedmému výroční založení souboru. Malé jeviště bylo zaplněno spoustou lidí, které dirigoval štíhlý muž vyšší postavy. Zněly spirituály i jiné písně zpívané různými jazyky. Z účinkujících přímo zářilo štěstí ze zpěvu a jedna mladší členka souboru občas držela v náručí při zpěvu i své novorozené miminko. Na první pohled tedy parta, v níž se všichni rádi potkávají a tráví spolu rádi svůj volný čas. Pak jsem byl představen onomu muži, který tento a capellový soubor dal dohromady a řídí jej. Jmenuje se Marek Šlechta a domluvili jsme se, že více než reportáž poví rozhovor. Povídání s Markem hudbě, jeho víře a radostech, bylo zajímavé a příjemné. Tak vám malý kousek z našeho rozhovoru nabízím:

Marku, co tě přivedlo zrovna k tomu druhu hudby, který zpívá Geshem?

Pocházím z rodiny, která se vždy hudbě nějakým způsobem věnovala a byli jsme doma vedeni k tomu, abychom ovládali nějaký nástroj a abychom hráli.

Na které nástroje hraješ?

Hraju na klavír, hrál jsem i na varhany a hraju i na kytaru. Když jsem byl na Ostravsku, vedl jsem sbor, či spíše hudební skupinu o osmi lidech a v ní jsme zpívali a hráli různé směry. Mezi nimi byly i spirituály a písně z Taizé i hebrejské písně, ale i vlastní tvorba či jiné křesťanské písně a Chvály. Skupinu se mi podařilo dovést do takového stupně, že jsme v roce 1990, když se to tu uvolnilo, dokonce nahrávali pro Ostravský rozhlas. Shodou různých okolností jsem potom odešel do Prahy, začal tady pracovat a po několika letech jsem zjistil, že mi moc chybí takováto hudební aktivita. Proto jsem začal dělat takzvané Spirituály radosti. Zpíval jsem je jen já sám a doprovázel se na kytaru. Jenže jsem zjistil, že vedle sebe potřebuji lidi, kteří by se mnou takovou hudbu dělali. Radil jsem se o tom se známými a nakonec se rozhodl, že založím vokální acapellový soubor, který bude dělat tyto druhy duchovní hudby. Za prvé písně z Taizé ?

Zde bych si dovolil tě přerušit, protože ne každý ví, co je to za hudbu. Víím, že Taizé je vesnice v Burgundsku, kde v minulém století tato hudba vznikla, ale myslím, že by to chtělo bližší vysvětlení?

Jsou to jednoduché meditativní popěvky zharmonizované neobyčejně krásným způsobem do čtyř hlasů, které lze i s jednoduchým přístupem zazpívat v nádherné kvalitě v seskupení osmi až třiceti nebo více lidí.

Kdo je autorem písní, jednotliví bratři z Taizé?

Jako autor je uváděn Jean Berthier, tedy až na výjimky. Jedna píseň je například i od Johanna Sebastiana Bacha. Bratři z Taizé vlastní autorská práva. Vydávají zpěvníky a šíří je po celém světě. Já se s touto hudbou seznámil v roce 1989, když jsem byl na evropském křesťanském setkání pořádaném bratry z Taizé ve Wroclavi. Tam jsem zpěv těchto písní zažil poprvé a

Ilustr. foto

foto: archiv Marka Šlechty ©

moc se mi to zalíbilo. Po návratu jsme písně z Taizé zkoušeli s ostravskou skupinou a rovněž jsme zkoušeli i černošské spirituály. A to je ten druhý směr, který jsem chtěl s novým pražským souborem provozovat. Dnes tomu říkáme afro-americké spirituály.

Když jsem slyšel Geshem zpívat písně z Taizé, vnímal jsem několik jazyků. V jakých jazycích se zpívají?

Jsou zpívány v různých evropských jazycích, dokonce i česky.

Úmyslem tedy je, aby si písně mohlo zazpívat co nejvíce lidí různých národů.

Ano, přesně o tohle jde. Často se při mezinárodních setkáních stává, že jedna píseň je zpívána současně v několika jazycích, nebo se píseň zpívá střídavě v několika jazycích po sobě. Jde o to, abychom si uvědomili, že jsme každý jiný a v tom je to právě kouzelné.

Jak řešíte v souboru Geshem interpretaci písní v několika cizích jazycích?

Mám velkou radost z toho, že všichni členové souboru jsou gramotní v angličtině, sice někdo více, jiný méně, ale celkově je v souboru vysoká úroveň znalosti angličtiny. Jsou mezi námi lidé, kteří umí dobře třeba španělsky nebo francouzsky, takže si pomáháme.

Spirituály jsou druhý směr repertoáru souboru, ale z koncertu vím, že třetím směrem jsou hebrejské písně. Hebrejsky neumím, ale při poslechu se mi hebrejšтина zdá být těžkým jazykem. Jak řešíš v souboru tento jazykový problém?

Ano, je to těžká řeč a přiznám se, že v souboru nemáme nikoho, kdo hebrejsky umí. Jakmile hebrejské písně rozjedeme trochu víc, najdeme si poradce.

Ačkoli neznám jazyk, hudebně se mi hebrejské písně zdají krásné.

Hudebně je to zase něco jiného a řekl bych, že v této části našeho repertoáru vstupujeme do velikého moře, či spíše oceánu, protože hebrejské písně jsou široké téma, daleko širší než jsou písně z Taizé, daleko širší než jsou spirituály. Nemáme ještě jednoznačně rozhodnuto, kterým směrem se vydáme. Jsem rád, že mám nějaké zdroje a jsem si vědom toho, že si budeme muset najít svůj styl. Nemůžeme třeba napodobovat klezmer.

Geshem je poměrně početný soubor. Jak dokážeš, že tolik lidí chodí na zkoušky a na koncerty?

Jsem moc rád, že se nám daří scházet se jednou týdně na dvě hodiny zkoušky. Máme všichni hodně práce, ale naštěstí všichni mají se mnou výdrž a mají pochopení pro mou dravost, s níž se vrhám do nových písní. Snažím se je příliš neunavovat svými nároky, které jsou samozřejmě

vysoké. Náš soubor vznikl tak, že v roce 2000 jsem sháněl zpěváky.

Jakým způsobem ? Inzercí?

Ano, hlavně inzercí. Uvědomil jsem si, že těch lidí musím získat daleko víc, protože je i veliký odchod ze souboru. Přihlásilo se kolem padesáti lidí a ze začátku byl samozřejmě i obrovský odliv lidí.

Přirozený výběr.

Ano, pak se to stabilizovalo a neustále se to vyvíjí. Stav není absolutně stabilní.

Vím, že například z Geshemu odešly Daniela Sedláčková a Blanka Matoušková, toho času Kámen úrazu, viděl jsem některé tváře známé ze souboru Myšáci, tedy jakási zdravá migrace.

Ano, jistě, to musí být, bez toho se to neobejde.

Pokud jde o nároky například na hudební vzdělání, máš nějaké? Co vůbec rozhoduje o přijetí do souboru?

Mám tři základní požadavky. Za prvé ten člověk musí umět zpívat, za druhé musí souhlasit se zaměřením souboru a za třetí musí mít čas na zkoušky a vystoupení. Zkoušíme jednou týdně a vystoupení máme jedno až tři do měsíce.

Vím, že s tvou osobou je spojen i festival Spiritual fest. Co o něm můžeš říci?

Marek Šlechta: Spirituál se vyjadruje i srdcem

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Čtvrtek, 06 Zář 2007 04:00

Letos pořádáme 15. září už pátý roční festivalu v Centru Sv. Prokopa v Praze - Nových Butovicích, je to sobota. Mám z toho obrovskou radost, protože se nám daří dávat dohromady lidi, kteří mají zájem o spirituály. Ti lidé to dělají vlastně zadarmo, přijedou, zazpívají a tento jeden den vytvoří zvláštní komunitu. Mým přáním je, aby si lidi kolem nás uvědomovali, že spirituál je afro-americká duchovní píseň, nikoliv pouze nějaká píseň k táboráku. Tvůrci spirituálů vytvořili natolik zvláštní hudbu, která se vyjadruje nejen zpěvem a nástroji, ale hlavně srdcem.

Děkuji Ti moc za rozhovor a na festival zcela určitě přijdu.

Podrobnosti o Spiritual Festu 2007 jsou na adrese <http://www.festival.spiritualy.cz/> .

V případě zájmu o repertoár, koncerty a CD spirituálů skupiny Geshem můžete navštívit stránky <http://www.geshem.cz/>